Európai Parlament
2024-2029

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P10_TA(2025)0149

Az erdőirtásról szóló rendelet: az alacsony, illetve a magas kockázatot jelentő országok jegyzéke

Az Európai Parlament 2025. július 9-i állásfoglalása az (EU) 2023/1115 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az azon releváns áruk előállítása szempontjából alacsony vagy magas kockázatot jelentő országok jegyzéke tekintetében történő alkalmazására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 2025. május 22-i (EU) 2025/1093 bizottsági végrehajtási rendeletről, amelyek esetében a releváns termékek nem felelnek meg a 3. cikk a) pontjának (2025/2739(RSP))

Az Európai Parlament,

– tekintettel az (EU) 2023/1115 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az azon releváns áruk előállítása szempontjából alacsony vagy magas kockázatot jelentő országok jegyzéke tekintetében történő alkalmazására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 2025. május 22-i (EU) 2025/1093 bizottsági végrehajtási rendeletre, amelyek esetében a releváns termékek nem felelnek meg a 3. cikk a) pontjának[1],

– tekintettel az erdőirtáshoz és az erdőpusztuláshoz kapcsolódó egyes áruk és termékek uniós piacon történő forgalmazásáról és Unióból történő kiviteléről, valamint a 995/2010/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2023. május 31-i (EU) 2023/1115 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[2] és különösen 29. cikkének (2) bekezdésére,

– tekintettel a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és

---

1 HL L, 2025/1093, 2025.5.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1093/oj.

2 HL L 150., 2023.6.9., 206. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1115/oj.

általános elveinek megállapításáról szóló, 2011. február 16-i 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet[1] 11. cikkére,

– tekintettel eljárási szabályzata 115. cikkének (2) és (3) bekezdésére,

– tekintettel a Környezetvédelmi, Éghajlatváltozási és Élelmiszer-biztonsági Bizottság állásfoglalásra irányuló indítványára,

– tekintettel az Európai Parlament 2024. november 14-i plenáris szavazására az (EU) 2023/1115 rendeletnek az alkalmazás kezdőnapjára vonatkozó rendelkezések tekintetében történő módosításáról szóló rendeletről,

Az adatok minőségével és módszertan megalapozottságával kapcsolatos aggályok

A. mivel az országok (EU) 2023/1115 rendelet szerinti javasolt kockázati besorolása nem tükrözi pontosan az érintett országok jelenlegi realitásait, mivel elavult adatokon alapul, és nem tartalmazza az összes releváns és rendelkezésre álló kockázati mutatót;

B. mivel az (EU) 2025/1093 bizottsági végrehajtási rendelet nem tükrözi pontosan az érintett országok realitásait, mivel nem veszi figyelembe a valóságban legfontosabb tényezőket, különösen a jelenlegi földhasználati dinamikát és az erdőpusztulást; mivel az erdőpusztulás kockázati tényezőként való elismerése azt eredményezné, hogy egyes tagállamok magasabb kockázati kategóriába kerülnének, ami megkérdőjelezné azt a feltételezést, hogy az Unión belüli ellátási láncok automatikusan alacsony kockázatúak[2];

C. mivel a módszertan nem tükrözi megfelelően a kormányzási fejleményeket, az erdőirtás tendenciáit és 2020. december 31., azaz az (EU) 2023/1115 rendelet 2. cikkében említett határidő óta bevezetett végrehajtási mechanizmusokat;

D. mivel a kockázati kategorizáláshoz alapul vett adatok elsősorban az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete által végzett globális erdészetierőforrás-értékelésből származnak, amelynek keretében az országok legutóbbi teljes ciklust átfogó beadványai 2020 előttiek voltak, és ezért ezek az adatok nem tükrözik megfelelően vagy méltányosan az erdőirtás megelőzésére irányuló közelmúltbeli nemzeti erőfeszítéseket, az aktualizált földhasználati politikákat, a

---

1 HL L 55., 2011.2.28., 13. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj.

2 https://www.eea.europa.eu/publications/how-are-european-forest/how-are-european-forest-ecosystems-doing.

valós idejű műholdas nyomon követés javulását és az erdőirtás legújabb tendenciáit számos országban[1];

E. mivel az országok kockázati kategorizálásának módszertana nem átlátható a különböző kockázati tényezők súlyozását illetően, és nem veszi figyelembe az országokon belüli regionális különbségeket; mivel ez komoly aggályokat vet fel az osztályozási módszertan méltányosságával és hitelességével kapcsolatban;

F. mivel az országok kockázati besorolására vonatkozó módszertan hibás, mivel elsősorban az összesített múltbeli erdőirtási arányokra összpontosít, és ez a megközelítés figyelmen kívül hagyja az erdőirtás kockázatának többdimenziós jellegét, és nem veszi figyelembe az (EU) 2023/1115 rendelet 29. cikkében meghatározott mutatók teljes körét;

G. mivel az (EU) 2023/1115 rendeletben meghatározott jelenlegi módszertan alapjául szolgáló megközelítés nem biztosít elegendő rugalmasságot az időben történő frissítésekhez, ezáltal jelentős piaci bizonytalanságot és potenciális volatilitást okozva;

H. mivel a rendszeres és átlátható újraértékelésre szolgáló, egyértelműen meghatározott mechanizmus nélkül az országok kockázati kategóriákba való besorolása nem igazodik a változó feltételekhez, és ez aláássa az (EU) 2023/1115 rendelet hatékonyságát és a globális árupiacok működését;

I. mivel az (EU) 2023/1115 rendelet pozitív ösztönző mechanizmusként betöltött szerepét aláássa az, hogy az országok nem rendelkeznek egyértelmű lehetőséggel arra, hogy bizonyítható előrelépések révén megváltoztassák a kockázati kategorizálásukat, ami korlátozza a lehetőséget a fenntartható helyi átalakulás előmozdítására;

A kihívások elemzése az országok első kockázati kategóriájában („alacsony kockázatú kategória”)

J. mivel az (EU) 2023/1115 rendelet 29. cikke (1) bekezdésének b) pontjában említett alacsony kockázatú kategória meghatározásához használt, 2015 és 2020 közötti nettó erdőveszteség kritériuma az erdőterület teljes elvesztését veszi figyelembe, nem pedig az említett rendeletben szűken meghatározott erdőirtást, így magában foglalja az erdőtakaró ideiglenes megváltozásával vagy a földhasználat átalakításával nem összefüggő erdőgazdálkodással érintett területeket is, ami aláássa a módszertani következetességet és a jogbiztonságot;

K. mivel az országok kockázati besorolására vonatkozó módszertan az erdőterületek éves csökkenésének 0,2%-os relatív küszöbértékét, valamint az évi 70 000 hektár erdőveszteség abszolút küszöbértékét

---

1 https://www.fao.org/forest-resources-assessment/en.

vezeti be, anélkül, hogy egyértelműen megindokolná ezeket a konkrét értékeket; mivel figyelemre méltó, hogy egyes nagy erdőirtásokat végzőt országok, például az Egyesült Államok, éppen az abszolút küszöbérték alá esnek, ami kérdéseket vet fel a választott referenciaértékek objektivitásával és megalapozottságával kapcsolatban;

L. mivel nem pontos az erdőirtás kockázatának az (EU) 2023/1115 rendelet 2. cikkének 1. pontjában meghatározott érintett árukhoz használt szántóterület-bővítés, valamint az állattenyésztés és a fatermelés nagyságrendje alapján történő értékelése; mivel módszertanilag megkérdőjelezhető a teljes fatermelés használata az erdőirtás kockázatának helyettesítőjeként, mivel az összekeveri a jogszerű erdészeti tevékenységeket a földhasználat megváltozása által vezérelt erdőirtással;

A részletesség hiánya és a kontextus érzékenysége

M. mivel a csupán három kockázati kategóriát tartalmazó jelenlegi rendszer nem teszi lehetővé, hogy megfelelően különbséget lehessen tenni a jelentősen eltérő erdőirtási kockázatú országok között;

N. mivel az árnyalt megközelítés hiánya alááshatja az ambiciózusabb kormányok további fellépésre való ösztönzését, hiszen az valójában bünteti az előrelépést, és nem ismeri el az erdőirtás elleni küzdelemre irányuló érdemi erőfeszítéseket;

O. mivel a Bizottságnak kezelnie kell a jelenlegi hármas osztályozási rendszer módszertani hiányosságait egy negyedik kockázati kategória – „elhanyagolható kockázat” – bevezetésének megfontolásával, hogy tükrözze azt a valóságot, hogy bizonyos országokban vagy régiókban az erdőirtás vagy erdőpusztulás kockázata a szilárd jogi keretek, a földhasználat alacsony változási dinamikája és a fenntartható földgazdálkodási gyakorlatok miatt ténylegesen elhanyagolható;

P. mivel a jelenlegi rendszernek az a veszélye, hogy túlegyszerűsíti az erdőirtás kockázatát azáltal, hogy elavult adatok vagy nemzeti átlagok alapján sorolja be az országokat, ami hamis biztonságérzetet teremthet, és potenciálisan csökkentheti a kellő gondosságra vonatkozó kötelezettséget az olyan területekről származó termékek esetében, ahol továbbra is történik illegális erdőirtás;

Q. mivel bár a jelenlegi adatok a világ egyes régióiban az erdőirtás lokalizált növekedését mutatták, ezek a fejlemények rávilágítanak arra, hogy részletes, régióspecifikus nyomon követésre van szükség a statikus nemzeti kockázati besorolások helyett, amely azzal a kockázattal jár, hogy hibásan jellemzi az általános tendenciát, és figyelmen kívül hagyja a regionális haladást vagy visszalépéseket;

R. mivel hiteles kutatások és hosszú távú tanulmányok, például az Amazon Network of Georeferenced Socio-Environmental Information által 2023-ban közzétett, Deforestation in the Amazon: Past, Present and Future című kiadvány[1] rámutat a politikai ciklusok, a végrehajtási szintek és a helyi társadalmi-gazdasági feltételek által vezérelt erdőirtás dinamikájának összetettségére és változékonyságára, és ezért egyetért azzal, hogy a merev országbesorolások helyett adaptívabb, kontextusérzékenyebb megközelítésre van szükség;

S. mivel a jelenlegi kockázati besorolási modell nem veszi figyelembe a globális árupiacok volatilitását, ahol az áringadozások, a kereskedelem dinamikája és a kereslet változásai gyorsan megváltoztathatják az erdőirtás ösztönzőit;

T. mivel a kockázati besorolásnak lehetővé kell tennie egy szabályozott kompenzációs mechanizmus létrehozását is, amely kizárólag az elsődleges vagy nagy biodiverzitású területeken kívül alkalmazható;

A méltányossággal, a legitimitással és a globális szerepvállalással kapcsolatos aggályok

U. mivel a jelenlegi országbesorolási rendszer visszafoghatja az érintett árukat előállító országok közötti együttműködést és adatmegosztást, különösen akkor, ha az országok kockázati besorolását tisztességtelennek vagy politikai indíttatásúnak tartják; mivel a kölcsönös bizalom és szerepvállalás előmozdításához tisztességes, tényeken alapuló és együttműködésen alapuló megközelítésre van szükség, amely a büntető címkézés helyett az átláthatóságot és az elszámoltathatóságot ösztönzi;

V**.** mivel az érintett árukat előállító országok környezetvédelmi és civil társadalmi szervezetei aggodalmukat fejezték ki az országok összehasonlító teljesítményértékelési rendszerének kidolgozása során folytatott inkluzív konzultáció hiányával kapcsolatban, kiemelve az őslakos közösségeket, a helyi érdekelt feleket és a regionális hatóságokat bevonó részvételi folyamatok fontosságát;

1. úgy véli, hogy az (EU) 2025/1093 végrehajtási rendelet túllépi az (EU) 2023/1115 rendeletben meghatározott végrehajtási hatásköröket;

2. felhívja a Bizottságot, hogy helyezze hatályon kívül az (EU) 2025/1093 végrehajtási rendeletet;

3. felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja felül az országok összehasonlító teljesítményértékelési rendszerét annak biztosítása érdekében, hogy

---

[1] https://infoamazonia.org/wp-content/uploads/2023/03/DEFORESTACION-AMAZONIA-2025_21032023.pdf.

az naprakész adatokon alapuljon, lehetővé tegye a regionális differenciálást, és magában foglalja a kockázati mutatók átlátható súlyozását;

4. sürgeti a Bizottságot, hogy hozzon létre egyértelmű, határidőhöz kötött és átlátható eljárásokat az országok kockázati kategorizálásának rendszeres újraértékelésére, mérhető előrehaladás és aktualizált tudományos adatok alapján;

5. hangsúlyozza, hogy inkluzív és részvételen alapuló folyamatok révén együtt kell működni az érintett árukat előállító országokkal és az érdekelt felekkel, valamint támogatást kell nyújtani az erdészeti irányítási reformokhoz és a nyomonkövetési rendszerekhez;

6. kiegészítő intézkedéseket, például erdészeti partnerségeket, technikai segítségnyújtást és tisztességes kereskedelmi ösztönzőket kér a teljesítményértékelési folyamat támogatása és az árutermelő régiókban a fenntartható átalakulás előmozdítása érdekében;

7. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.